



PRIMLJENO:	10.06.	20. 22. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	16-3/22-9	
VEZA:		
EPA:	185 XXVIII	
SKRAĆENICA:	PRILOG:	

SKUPŠTINA CRNE GORE

Predsjednici

Danijeli Đurović

Na osnovu člana 93, stav 1 Ustava Crne Gore i odredbi Poslovnika Skupštine Crne Gore, podnosim PREDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DODATU VRIJEDNOST, radi stavljanja u skupštinsku proceduru.

POSLANIK:

Andrija Popović

ZAKON O DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DODATU VRIJEDNOST

Član 1

U Zakonu o porezu na dodatu vrijednost („Službeni list Republike Crne Gore”, br. 065/01 od 31.12.2001, 012/02 od 15.03.2002, 038/02 od 26.07.2002, 072/02 od 31.12.2002, 021/03 od 31.03.2003, 076/05 od 16.12.2005, 004/06 od 27.01.2006, „Službeni list Crne Gore”, br. 016/07 od 27.12.2007, 073/10 od 10.12.2010, 040/11 od 08.08.2011, 029/13 od 22.06.2013, 009/15 od 05.03.2015, 053/16 od 11.08.2016, 001/17 od 09.01.2017, 050/17 od 31.07.2017, 046/19 od 07.08.2019, 073/19 od 27.12.2019, 080/20 od 04.08.2020, 008/21 od 26.01.2021, 059/21 od 04.06.2021, 146/21 od 31.12.2021, 049/22 od 06.05.2022) u članu 24a stav 1 nakon tačke 17 dodaje se nova tačka koja glasi:
18) menstrualnih proizvoda.

Član 2

U članu 25 stav 1 nakon tačke 12d) dodaje se nova tačka koja glasi:
13) menstrualne proizvode.

Član 3

Posle člana 71e dodaje se novi član koji glasi:

„Član 71f

Odredbe člana 25 stav 1 tačka 13 ovog zakona prestaju da važe 31. decembra 2022. godine.
Odredbe člana 24a stav 1 tačka 18 primjenjivaće se od 01. januara 2023. godine. ”

Član 4

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje zakona sadržan je u odredbama člana 16 tačke 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Predlogom zakona kojim se za menstrualne potrepštine uvodi snižena stopa PDV-a za menstrualne potrepštine, nastoji se uticati na smanjenje problema menstrualnog siromaštva, ali i ići u korak sa dobrim evropskim praksama, država koje su prepoznale da je oporezivanje ovakvih proizvoda jedan od oblika rodno zasnovane diskriminacije. Primjenom opšte stope PDV-a od 21% i u slučaju menstrualnih potrepština, zanemaruje se činjenica da je u pitanju osnovni proizvod, koji je ženama u reproduktivnoj dobi neophodan za vođenje zdravog, dostojanstvenog i normalnog života. Dakle, važećim zakonom o porezu na dodatu vrijednost, menstrualne potrepštine su tretirane kao bilo koji proizvod i nijesu prepoznate kao proizvod koji je za osobe ženskog pola esencijalan, te samim tim, s obzirom na prirodu svrhe za koju se upotrebljava, nije luksuzno, niti obično, već osnovno dobro, odnosno proizvod.

Menstrualni ciklus nije stvar izbora, već prirodni proces i kao takav zahtijeva dostupnost odgovarajućih higijenskih potrepština, te je problem menstrualnog siromaštva, kao dominantan problem koji pogađa žensku populaciju širom svijeta, a koji između ostalog podrazumijeva nemogućnost obezbjeđivanja menstrualnih proizvoda, prisutan i u Crnoj Gori. Nažalost, U Crnoj Gori je ova tema nepravedno zanemarena, u prilog čemu govori i to da ne postoje zvanični statistički podaci o menstrualnom siromaštvu, na osnovu kojih bi se utvrdilo stvarno stanje, odnosno ozbiljnost koju ovaj problem izaziva, naročito kod porodica, odnosno pojedinaca niske platežne moći, a gdje je makar jedana osoba ženskog pola. Imajući u vidu da menstrualni ciklus započinje između 11. i 14. godine, i da traje u prosjeku do 51. godine, prosječan broj godina trajanja menstrualnog ciklusa iznosi 38,5 godina. Tokom jedne godine, žena ima u prosjeku 13 ciklusa, a za jedan ciklus joj je prosječno potrebno oko 22 uložaka/tampona, što na godišnjem nivou iznosi 286 uložaka/tampona. To znači da je jednoj ženi tokom života potrebno oko 11011 uložaka. Cijena jednog uložka prema važećim cijenama u maju mjesecu ove godine iznosi oko 0,14 eura. Povećanje cijena izazvano trenutnom situacijom na globalnom tržištu, nije zaobišlo ni menstrualne potrepštine pa su u maju tekuće godine u odnosu na april iste godine poskupile oko 17%. U nemalom broju slučajeva, žene su primorane da štede na osnovnim sredstvima za menstrualnu higijenu, te da iznalaze zamjene ili kupuju neadekvatne proizvode, čime se ugrožava njihovo zdravlje, ali i dostojanstvo. Prema istraživanju koje je u aprilu tekuće godine sproveo CAZAS, a u kojem je učestvovalo 1100 učenica i studentkinja iz cijele Crne Gore, 25% anketiranih sebi ne može da priušti osnovne menstrualne potrepštine, kao što su ulošci, tamponi, menstrualne čašice itd, ali i lijekove protiv menstrualnih bolova i lijekove za regulisanje ciklusa. Zbog toga, prepoznajući pomenuti porast cijena menstrualnih proizvoda koji se svrstavaju u kategoriju osnovnih, kao jedan od faktora za produbljivanje menstrualnog siromaštva, predmetnim zakonom predlaže se uvođenje nulte stope PDV-a do 31.12.2022. godine.

Kroz predloženi zakon nastoji se obezbijediti i zaštititi pravo žena da budu zdrave, kao i minimalni uslovi za održavanje menstrualne higijene, odnosno dostojanstvene i bezbjedne menstrualne

cikluse, radi nesmetanog funkcionisanja u svakodnevnom životu, ali se takođe sprovodi i prvi korak ka brobi protiv menstrualnog siromaštva, odnosno djeluje na ukidanju nepovoljnijeg tretmana žena, suzbijanja stigmatizacije i diskriminacije zbog prirodnog procesa kao što je menstrualni ciklus.

III USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Usklađeno sa Direktivom Savjeta 2006/1 12 EZ o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrijednost. Nulta stopa poreza primjenjuje se privremeno, te ne utiče na potpunu usaglašenost ovog zakona sa predmetnom direktivom.

IV OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Članom 1 predlaže se da se za menstrualne proizvode primjenjuje snižena stopa PDV-a od 7%.

Članom 2 predlaže se uvođenje nulte stope PDV-a na menstrualne proizvode, jer spadaju u kategoriju osnovnih proizvoda.

Članom 3 predlaže se rok važenja zakonskog rješenja.

Član 4 predlaže da predmetni zakon stupi na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Nije potrebno obezbijediti dodatna sredstva za sprovođenje ovog zakona.

VI RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Kroz predloženo rješenje nastoji se obezbijediti pravni okvir za poboljšanje položaja žena u reproduktivnoj dobi, odnosno doprinosi se smanjenju menstrualnog siromaštva. Samim tim omogućava se poboljšanje uslova života, naročito ekonomski najranjivijih osoba ženskog pola, kroz povećanje dostupnosti osnovnih proizvoda neophodnih za menstrualnu higijenu i dostojanstven i zdrav život. Takođe, nastoji se umanjiti rodno zasnovana diskriminacija.

VII ODREDBE ZAKONA O POREZU NA DODATU VRIJEDNOST KOJE SE DOPUNJAVAJU

Snižena stopa

Član 24a

(1) PDV se obračunava i plaća po sniženoj stopi od 7% od prometa proizvoda, usluga i uvoza proizvoda, i to:

1) osnovnih proizvoda za ljudsku ishranu:

- hljeb,
- mlijeko i mliječni proizvodi,
- hrana za odojčad,
- mast,
- ulje, osim ulja dobijenog od suncokreta,

- meso,
- jaja,
- šećer, i
- so;

1a) osnovnih proizvoda za ljudsku ishranu (hljeb, brašno, mlijeko i mliječni proizvodi, hrana za odojčad, mast, ulje, meso, jaja i šećer);

2) lijekova, uključujući i lijekove za upotrebu u veterini, osim lijekova iz člana 25 stav 1 tačka 9 ovog zakona;

3) ortotičkih i protetičkih sredstava, kao i medicinskih sredstava koja se hirurški ugrađuju u organizam, osim medicinskih sredstava iz člana 25 stav 1 tačka 9 ovog zakona;

4) udžbenika i nastavnih sredstava;

5) knjiga, monografskih i serijskih publikacija;

6) usluga smještaja u hotelima, motelima, turističkim naseljima, pansionima, kampovima, turističkim apartmanima i vilama;

6a) usluga pripremanja i usluživanja hrane, flaširane vode za piće i bezalkoholnih negaziranih pića u restoranima i objektima u kojima se pružaju catering usluge;

6b) usluga pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka, osim alkoholnih pića, gaziranih pića sa dodatkom šećera i kafe u objektima za pružanje ugostiteljskih usluga;

7) vode za piće, osim flaširane;

8) dnevne i periodične štampe, osim štampe koja u cjelini ili većim dijelom uključuje reklamne sadržaje;

9) usluga javnog prevoza putnika i njihovog ličnog prtljaga;

10) usluga javne higijene;

11) pogrebnih usluga i proizvoda povezanih sa tim uslugama;

12) autorskih prava i usluga iz oblasti obrazovanja, književnosti i umjetnosti;

13) autorskih prava iz oblasti nauke i umjetničkih predmeta, zbirki i antikviteta iz člana 45 ovog zakona;

14) usluga koje se naplaćuju putem ulaznica za bioskopske i pozorišne predstave, koncerte, muzeje, sajmove, zabavne parkove, izložbe, zoološke vrtove i slične kulturne i sportske priredbe, osim onih za koje je propisano oslobođenje od plaćanja PDV;

15) usluga upotrebe sportskih objekata u neprofitne svrhe;

15a) servisnih usluga koje se pružaju u marinama;

15b) Briše se. (Zakon o izmjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost, "Sl. list CG", br. 1/17)

16) hrane za životinje, sredstava za ishranu bilja, sredstava za zaštitu bilja, sjemenskog i sadnog materijala i živih životinja;

17) pelet za grijanje (ogrijev na biomasu, pelet, briket);

18) menstrualnih proizvoda.

(2) Proizvodi, odnosno usluge iz stava 1 tač. 1), 1a), 3), 4), 5), 6), 6a), 15), 15a) i 16) ovog člana, bliže će se urediti propisom Ministarstva finansija.

Nulta stopa

Član 25

(1) PDV se plaća po stopi od 0 % na:

1) proizvode koje iz Crne Gore izvozi prodavac, odnosno proizvode koje za njegov račun izvozi drugo lice;

2) promet usluga, uključujući prevoznike i druge sporedne usluge, osim usluga iz čl. 26 i 27 ovog zakona, koje su neposredno povezane sa izvozom, odnosno uvozom proizvoda, u skladu sa članom 16 stav 2, odnosno članom 30 stav 1 tačka 1) ovog zakona;

3) proizvode koje iz Crne Gore izvozi kupac, odnosno drugo lice za njegov račun koje nema sjedište u Crnoj Gori, osim proizvoda namijenjenih snabdijevanju privatnih plovila, letilica ili drugih prevoznih sredstava za privatnu upotrebu;

4) usluge izvršene na proizvodima uvezenim u Crnu Goru i izvezenim od strane lica koje izvrši te usluge ili od strane naručioca, ukoliko nema sjedište, poslovnu jedinicu, odnosno stalno ili uobičajno prebivalište u Crnoj Gori;

5) promet usluga koje obavljaju zastupnici ili drugi posrednici izvršene u ime i za račun drugog lica, ako su te usluge dio usluga navedenih u ovom članu ili usluga izvršenih izvan Crne Gore. Oslobođenje se ne odnosi na putujuće agente koji obavljaju usluge u ime i za račun putnika izvan Crne Gore;

6) promet goriva i drugih neophodnih proizvoda koji se koriste za snabdijevanje:

a) plovila namijenjenih za plovidbu na otvorenom moru, koja obavljaju prevoz putnika uz naknadu, odnosno koja su namijenjena za obavljanje komercijalne i industrijske djelatnosti;

b) plovila za spasavanje i pomoć na moru;

c) vojnih plovila koja napuštaju Crnu Goru čija su odredišta strana pristaništa, odnosno sidrišta;

7) proizvode i usluge koji se koriste u vezi sa međunarodnim vazdušnim i pomorskim saobraćajem;

8) proizvode i usluge namijenjene za:

a) službene potrebe diplomatskih i konzularnih predstavništava,

b) službene potrebe međunarodnih organizacija, ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom,

c) lične potrebe stranog osoblja, diplomatskih i konzularnih predstavništava, uključujući i članove njihovih porodica,

d) lične potrebe stranog osoblja međunarodnih organizacija, uključujući članove njihovih porodica, ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom;

9) lijekove i medicinska sredstva, određena listom lijekova, odnosno medicinskih sredstava koja se propisuju i izdaju na teret Fonda za zdravstveno osiguranje;

10) proizvode i usluge koji se koriste za istraživanje naftnih bušotina na otvorenom moru;

10a) isporuku proizvoda i usluga za gradnju i opremanje ugostiteljskog objekta kategorije pet i više zvjezdica, energetskog objekta za proizvodnju električne energije instalisane snage veće od 10 MW i kapaciteta za proizvodnju prehrambenih proizvoda razvrstanih u okviru sektora C grupa 10 Zakona o klasifikaciji djelatnosti ("Službeni list CG", broj 18/11), čija investiciona vrijednost prelazi 500.000 eura;

11) isporuke proizvoda u slobodnu zonu, slobodna i carinska skladišta i isporuke proizvoda unutar slobodne zone, slobodnih i carinskih skladišta;

12) isporuku proizvoda, odnosno usluga kada je međunarodnim sporazumom, odnosno ugovorom o donaciji predviđeno da se iz dobijenih novčanih sredstava neće plaćati troškovi poreza;

12a) isporuku proizvoda, odnosno usluga koja se vrši u skladu sa ugovorom o kreditu, odnosno zajmu, zaključenim između Crne Gore i međunarodne finansijske organizacije, odnosno druge države kao i između treće strane i međunarodne finansijske organizacije, odnosno druge države u kojem se Crna Gora pojavljuje kao garant, u dijelu koji se finansira dobijenim novčanim sredstvima, ako je tim ugovorom predviđeno da se iz dobijenih novčanih sredstava neće plaćati troškovi poreza;

12b) isporuke proizvoda, odnosno usluga na osnovu zaključenog ugovora o donaciji sa državnim organima i organizacijama i organima jedinice lokalne samouprave i drugim javno pravnim tijelima;

12c) isporuke donacija u vidu medicinskih sredstava i zaštitne opreme državnim organima i organizacijama i organima jedinice lokalne samouprave i drugim javno pravnim tijelima, radi suzbijanja posljedica nastalih usljed epidemija zaraznih bolesti;

12d) promet osnovnih proizvoda za ljudsku ishranu:

- brašno i

- ulje dobijeno od suncokreta;

13) menstrualne proizvode.

(2) Uslovi, način i postupak ostvarivanja prava na oslobođenje od plaćanja PDV iz stava 1 tač. 8, 10, 10a, 12 i 12a ovog člana uređuje se propisom Ministarstva finansija.

(3) Proizvodi se smatraju izvezenim ukoliko su stvarno izneseni iz Crne Gore ili ako su uneseni u slobodnu carinsku zonu, odnosno carinsko skladište, ako su namijenjeni izvozu.

(4) Usluge neposredno povezane sa izvozom, odnosno uvozom proizvoda iz stava 1 tačka 2) ovog člana, bliže će se urediti propisom Ministarstva finansija.

Odložena primjena

Član 71f

Odredbe člana 25 stav 1 tačka 13 ovog zakona prestaju da važe 31. decembra 2022. godine.

Odredbe člana 24a stav 1 tačka 18 primjenjivaće se od 01. januara 2023. godine.